

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська Академія Наук

Гілея

Науковий вісник

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 93 (№ 2)

Київ – 2015

Щомісячний збірник наукових праць “Гілея: науковий вісник”

Фахове видання

з філософських, політичних та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України
(протокол № 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та протокол № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.)

Свідectво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 19946 – 9746 ПР від 31 травня 2013 року

Друкується за рішенням

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 6 від 29 січня 2015 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 15-01-29 від 29 січня 2015 р.)

Міжнародна індексація збірника

Реферативні бази даних: назва БД, назва видання у БД, Інтернет-посилання РІНЦ (Росія) – міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РІНЦ використовується аналітичний інструментарій Sciencelndex. НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU БД: РІНЦ

Назва видання: Гілея: науковий вісник

Посилання: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=51030

Шеф-редактор –

В. П. Андрущенко,
д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор –

В. М. Вашкевич, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори –

В. І. Гончаров, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. П. Кивлюк, д-р філос. наук, ст.н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. В. Кривошея, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
І. М. Предборська, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ)

Відповідальний секретар –

В. Б. Халамендик, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ,
НПУ імені М. П. Драгоманова)

Рецензенти: **М. І. Панчук**, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

М. Т. Степико, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

І. Г. Онищенко, д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна рада:

В. П. Андрущенко – д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. М. Вашкевич – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. Б. Євтух – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

А. І. Зеленков – д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

В. Ф. Колесник – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Р. Мирзаханян – д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)

М. І. Михальченко – д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України
(Україна, Київ)

В. Ф. Солдатенко – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Редакційна колегія:

З історичних наук:

І. Н. Войцехівська – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Б. М. Гончар – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

І. І. Дробот – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

М. А. Журба – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Г. Г. Лазько – д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

В. П. Михайлюк – д-р іст. наук, проф. (Україна, Луганськ)

А. Миколайчук – д-р хабілітований (історія), проф. (Польща, Познань)

Т. А. Стоян – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Л. М. Чернега – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Ю. І. Шаповал – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

А. С. Абасов – д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)

В. Г. Аюпан – д-р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)

О. О. Базалук – д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

В. П. Бех – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. Г. Воронкова – д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)

Е. М. Герасимова – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. О. Жадько – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Т. А. Жижек – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

С. В. Куцупал – д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)

А. Миколайчук – д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)

В. І. Муляр – д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

О. Ф. Оніпко – д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)

С. Тецлав – д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгош)

О. В. Уваркіна – д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

С. М. Яшанов – д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Б. І. Андрусишин – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

О. В. Бабкіна – д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

К. В. Балабанов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

І. М. Варзар – д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

В. А. Войналович – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

М. с. Іванов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)

С. А. Кізіма – д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

В. О. Котигоренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

С. В. Лапина – д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Л. Л. Макаренко – д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

І. Крась – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

С. Ю. Римаренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

В. Л. Савельєв – д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Т. Срогичу – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : “Видавництво “Гілея”, 2015. – Вип. 93 (2). – 444 с.

Концепція вісника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики наукового видання охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

© Автори статей, 2015

© Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова, 2015

© ВГО Українська академія наук, 2015

© Редакційна колегія, 2015

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 93 (№2)

Kyyiv – 2015

Zbirnyk zasnovano 2004roku. Vykhid z druku – shchomisyachno**FAKHOVE VYDANNYA****z filosofs'kykh, politychnykh ta istorichnykh nauk, zatverdzheno postanovamy prezydiyi VAK Ukrainy:***№ 1-05/2 vid 10 bereznya 2010 r. ta № 1-05/3 vid 14 kvitnya 2010 r.*

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu (pereystratsiyu) drukovanoho zasobu masovoyi informatsiyi: seriya KV № 19946 – 9746 PR vid 31 travnya 2013 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova (protokol № 6 vid 29 sichenya 2015 r.);
Prezydiyi VHO Ukrainy's'koyi Akademiyi Nauk (protokol № 15-01-29 vid 29 sichenya 2015 r.)**Mizhnarodna indeksatsiya zbirnyka**Referativnibazydanykh: nazva BD, nazvavydannya u BD, Internet-posylannya RINTs (Rosiya) – mizhnarodna naukometrychna baza danykh naukovykh publikatsiy vchenykh. Dlya otrymannya danykh pro publikatsiyi ta tsytovanosti statey na osnovi bazy danykh RINTs vykorystovuyet'sya analitychnyy instrumentariy ScienceIndex.
NAUCHNAYaELEKTRONNAYa BYBLYOTEKA LIBRARY.RU
BD: RYNTs
Nazva vydannya: Hileya: naukovyy visnyk
Posylannya: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=51030**Retsenzenty:****Panchuk M. I.**, d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Stepyko M. T., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Onyshchenko I. H., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)**Shef – redaktor:****Andrushchenko V. P.**, d–r filos. nauk, prof., chlen – kor.
NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)**Holovnyy redaktor:****Vashkevych V. M.**, d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)**Spivredaktory:****Honcharov V. I.**, d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Kyvlyuk O. P., d–r filos. nauk, st.n.s.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Kryvosheya V. V., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Predbors'ka I. M., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)**Vidpovidal'nyy sekretar:****Khalamendyk V. B.**, d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)**Redaktsiyna rada:****Andrushchenko V. P.** – d–r filos. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vashkevych V. M. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Yevtukh V. B. – d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zelenkov A. I. – d–r filos. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kolesnyk V. F. – d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Myrzhakhanyan R. – d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan)
Mykhal'chenko M. I. – d–r filos. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)
Rafal's'kyi O. O. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Soldatenko V. F. – d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv)**Redaktsiyna kolehiya:****Z istorichnykh nauk:****Voytsekhivs'ka I. N.** – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Honchar B. M. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Drobot I. I. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Zhurba M. A. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Laz'ko H. H. – d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Mykhaylyuk V. P. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Luhans'k)
Stoyan T. A. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Cherheha L. M. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Shapoval Yu. I. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)**Z filosofs'kykh nauk:****Abasov A. S.** – d–r filos. nauk, profesor (Azerbaydzhan, Baku)
Akopyan V. H. – d–r filos. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv)
Bazaluk O. O. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Bekh V. P. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Voronkova V. H. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya)
Herasymova E. M. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Zhad'ko V. O. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Zhyzhko T. A. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Kutsepai S. V. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava)
Mykolaychak A. – d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan')
Mulyar V. I. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)
Onipko O. F. – d–r tekhn. nauk, profesor (Ukrayina, Kyiv)
Tetslav S. – d–r filos. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydgoszcz)
Uvarkina O. V. – d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Yashanov S. M. – d–r ped. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)**Z politychnykh nauk:****Andrusyshyn B. I.** – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Babkina O. V. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Balabanov K. V. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Varzar I. M. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Voyanlovych V. A. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Ivanov M. S. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Kizima S. A. – d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kotyhorenko V. O. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kras' I. – d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Chenshtokhov)
Lapyna S. V. – d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Makarenko L. L. – d–r ped. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Rymarenko S. Yu. – d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Savyl'yev V. L. – d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M.P. Drahomanova)
Srohosu T. – d–r khabilit., prof. (Pol'shcha, Chenshtokhov)

Hileya : naukovyy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : “Vydavnytstvo “Hileya”, 2015. – Vyp. 93 (2). – 444 s.

Kontseptsiya zbirnyka bazuyet'sya na bahatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem informatsiynoyi tsyvilizatsiyi, shchoformuyet'sya. Osnovni rubryky okhopyuyut' haluziistorichnykh, filosofs'kykh ta politychnykh nauk. Rozrakhovanyy na fakhivtsiv humanitarnykh ta sotsial'no-politychnykh nauk.

Syusel Yu. V., teacher of department of sociology, Institute of sociology, psychology and social communications, National pedagogical university of the name of M.P. Drahomanov (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

A single and general in the context of ethnic consumption (philosophical and anthropological analysis)

The paper deals with an attempt to philosophical and anthropological analysis of the nature of ethnic consumption as a marker of belonging to the respective ethnic community. The analysis of modern scientific and information resources in the context of understanding the ethnic culture of consumption, which represents a system of ethnic character of its speakers.

Keywords: *ethnos, ethnicity, ethnic consumption, consumption of ethnic culture, symbol of ethnic, ethnic cuisine and more.*

Сюсель Ю. В., преподаватель кафедры социологии, Институт социологии, психологии и социальных коммуникаций, Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

Единичное и общее в контексте этнического потребления (философско-антропологический анализ)

В статье осуществляется философско-антропологический анализ сущности этнического потребления как маркера принадлежности к соответствующей этнической общности. Проанализирована часть современных научных и информационных ресурсов в контексте понимания этнической культуры потребления, что репрезентирует систему этнических символов ее носителей.

Ключевые слова: *этнос, этничность, этническое потребление, этническая культура потребления, этнический символ, этническая кухня и т.д.*

* * *

УДК 130.2:124.5:316.454.5

Ханас У.,
кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії,
ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(Україна, Ужгород), uliana_hanas@ukr.net

**СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ МІЖЕТНІЧНОГО
ПАРТНЕРСТВА ТА ДІАЛОГУ**

Досліджено процес міжкультурної комунікації як цілісність взаємозв'язків у сприйнятті культур інших народів. Обґрунтовано актуальність розвитку міжкультурного діалогу внаслідок застосування комунікативних нововведень. З'ясовано змістовні напрями і форми взаємного соціокультурного обміну у діалогово-комунікативних процесах. Вивчено роль процесів запозичення культурних зразків як взаємозбагачення народу новою ціннісною системою. Проаналізовано взаємодію культур як прояв нових форм духовних орієнтирів під впливом зовнішніх імпульсів.

Ключові слова: *культура, комунікація, діалог, взаємодія, процеси, соціокультурний, проблематика, аксіологічний підхід, партнерство.*

Сучасні інтегративні процеси інтенсифікують взаємодію народів і культур, створюють унікальну атмосферу співіснування в єдиному просторі культурних, етнічних, конфесійних суперечностей та потребують поглиблення діалогічного взаєморозуміння. Ефективний міжкультурний діалог у загальнолюдському просторі може бути налагодженим за умови знання та вивчення культури різних країн, а також знання власної культури та її історії, так як лише вона дозволяє особистості самоідентифікуватись й вступати в міжкультурний комунікаційний процес у якості активного, повноважного й відповідального суб'єкта. Звичайно, поки культурний диференціал, багатоманітність та різнобарвність культурного фону людства залишатиметься явищем очевидним, доти існуватиме культурний егоцентризм.

Інтеграційні процеси, які пронизують сучасний світ, створюють об'єктивні передумови для поглиблення контактів між народами, розширення можливостей співпраці, а відповідно й вимагають створення підстав для діалогу культур, поглибленого розуміння народами одне одного, толерантного сприйняття відмінностей,

подолання суперечностей та локальних конфліктів, що інколи виникають. Міжкультурний діалог повинен збагачувати культури, стирати стереотипи, упередження щодо одне до одного, які сформовані ідеологічними чи політичними протистояннями.

Міжкультурний діалог є діалогом логік і спілкування культур незалежно від історичних меж їх існування. У філософській парадигмі даній проблемі присвячені роботи М. Бубера, М. Бахтіна та В. Біблера [6, с. 45]. Діалог культур є не просто порівнянням чи взаємодією культур, він сприяє породженню нових смислів. Аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних досліджень та публікацій свідчить, що питання діалогу культур є надзвичайно актуальним, його детально вивчають низка науковців та вчених: А. Абрамян, В. Бойченко, О. Бондаревська, Н. Бордовська, Г. Волков, Г. Дмитрієв, А. Кузьминський, В. Павленко, Г. Палаткіна, Л. Черток.

На сьогоднішній день культура постає у центр людського буття, розкриваючи свій характер. Особливу увагу діалогу культур у полікультурному просторі та міжкультурній комунікації приділяли Н. Воскресенська, Я. Гулецька, О. Гукаленко, Н. Кифоренко [1, с.31]. Чисельні дослідження з питань взаємодії культур свідчать про те, що зміст і результати міжкультурних контактів здебільшого залежать від здібностей їх учасників розуміти один одного і досягати згоди, яка головним чином визначається етнічною культурою кожної із взаємодіючих сторін, психологією народів, пануючими в тій чи іншій культурі цінностями.

Метою статті є дослідити аксіологічні аспекти формування діалогу культур у процесах міжетнічної взаємодії.

Для цього потрібно вирішити низку завдань:

1. Дослідити процеси міжкультурної комунікації як цілісність взаємозв'язків у сприйнятті культур інших народів.

2. Обґрунтувати актуальність розвитку міжкультурного діалогу внаслідок застосування комунікативних нововведень.

3. З'ясувати змістовні напрями і форми взаємного соціокультурного обміну у діалогово-комунікативних процесах.

4. Проаналізувати взаємодію культур як прояв нових форм духовних орієнтирів під впливом зовнішніх імпульсів.

5. Вивчити роль процесів запозичення культурних зразків як взаємозбагачення народу новою ціннісною системою.

Незважаючи на протиріччя і, навіть, конфлікти, що інколи сколихують єдиний людський простір, він характеризується цілісністю та взаємозв'язками, відкритістю до діалогу й прозорістю у розгортанні внутрішніх і зовнішніх процесів, толерантністю у сприйнятті інших народів і культур та діалогічним способом життя. Він є полем розмаїття культур, плетивом міжнародних інтересів, дискурсом корінних народів та націй-мігрантів і, як такий, потребує діалогу. Одним із завдань взаємодії культур є не тільки спілкування, співпраця, спільне вирішення проблем, пізнання інтересів, потреб, цінностей, менталітету іншої культури, але також соціальна самореалізація суб'єкта однієї культури. Розуміння одне

одного, нагальних завдань, що потребують синхронного розв'язання, може бути досягненим лише за допомогою стратегій, які забезпечують не лише зовнішній діалог, але й проникнення в суть проблеми, тенденцій її розгортання у відповідності з загальнокультурними традиціями.

Концептуальні підходи до вивчення міжкультурного діалогу як важливого чинника міжнародних відносин і одного з пріоритетних напрямків зовнішньої політики держави ґрунтуються на теорії багатомірності і динамічності міжнародних процесів. Це передбачає здійснення аналізу взаємодії основних векторів цього системного явища на національному, так і регіональному рівнях. Такій підхід дозволяє всебічно розглянути процес взаємодії культур на всіх рівнях, визначити його принципи, виокремити головні чинники цього процесу, з'ясувати взаємозв'язки.

Шлях до участі у світовій культурі веде через зрозуміння власної самобутності, власний розвиток, завдяки спілкуванню з іншими і, як наслідок, взаємозбагачення. Це можливо завдяки відкритості та діалогу, пізнавальній цікавості та толерантності, які, в свою чергу, є складовими елементами у процесі міжкультурної комунікації. Принцип діалогу починає набувати проникаючого характеру, діалог розглядається не тільки як прийом засвоєння монологічного знання й уміння, але й частково визначає саму суть і значення понять, що передаються та формуються у процесі взаємодії. У такому випадку варто розглянути діалог культур як засіб встановлення взаєморозуміння та толерантності у процесі міжкультурної комунікації.

Вміння розпочати діалог на елементарному рівні є важливим, кожен може будувати взаємовідносини з іншими індивідами тієї ж культури чи іншої, здійснюючи тим самим перші кроки до міжкультурної комунікації. Основою таких взаємовідносин є правила, що регулюють норми поведінки, життя кожного з членів суспільства, які визначаються на основі цілей та ґрунтуються на спільних цінностях єдиної системи міжкультурної комунікації. Тенденції міжкультурного діалогу належать до переліку регульованих явищ, тобто, з одного боку, їм слід надавати належного значення й вказувати на їхню адресу повагу з огляду на об'єктивну даність, обумовлену історичними передумовами, а з іншого, – усвідомлювати їхню до певної міри недосконалість, упередженість, а відтак і необхідність оптимізації. На сучасному етапі має місце зближення пріоритетних напрямків багатьох культур відносно самоідентифікації, концепції часу, контролю, прямого, неформального спілкування. Такі процеси відбуваються в обох культурах, які вступають у діалог, – кожна з них створює спеціальну підсистему для діалогу з іншою. Неуспіх культурної адаптації призводить до згортання діяльності цієї підсистеми, а не системи всієї культури. Успішне просування культурної адаптації може приводити до більш широкого впливу вже видозмінених відповідною підсистемою зовнішніх культурних впливів на всю систему культури.

Взаєморозуміння не передбачає одностороннього сходження одного до логіки іншого, а пропонує компроміс ціннісних ідей, позицій. Потреба в толерантних відносинах з'являється тоді, коли є ймовірність виникнення найменших розходжень у

культурних, релігійних чи національних цінностях, тобто майже завжди. Толерантність визначається як здатність приймати ціннісну систему іншої культури, яка не є загрозливою для власної. У свідомості толерантної людини існування образу ворога є неможливим, оскільки вона сприймає іншу людину перш за все як представника людської спільноти і як на громадянина, представника власної спільноти [2]. У процесі взаємодії та взаємопроникнення різних культур великого значення набуває безпосереднє взаємозбагачення духовними цінностями.

Слід розрізняти міжкультурний діалог країн, близьких геополітично, і країн, геополітично значно відмінних. На зламі століть у різних країнах і регіонах активізувалися процеси культурного самовизначення етносів, відродження етнокультурних традицій. Побутова толерантність і толерантність у міжкультурному діалозі – не одне й те ж: якщо перше є передумовою і втіленням останнього, то міжкультурний діалог вимагає спеціального і цілеспрямованого зусилля [5]. Більше того, він апелює до певних трансцендентальних передумов, спільних для всіх людей у світі. З цих позицій толерантністю є повага, прийняття і висока оцінка розмаїтості світових культур, форм самовираження і способів людського буття. Таким чином, за своїм змістом толерантність, не будучи синонімом терпимості, стає цільовим устремлінням, спрямованим проти будь-якої ксенофобії, і сприяє запобіганню конфліктів у світі. У своїх проявах толерантність змінює форми в суспільстві і державі і може бути політичною, соціальною, релігійною, культурною, етнічною й економічною.

Міжкультурні зв'язки є самостійними стосовно державного регулювання і можуть спричиняти зворотній вплив на політику. В культурних відносинах можуть брати участь як великі, так і малі нації, які можуть мати або не мати своєї державності. Але вплив великої нації або цивілізації, без сумніву, більш масштабний, ніж малих етнічних груп. Вирішальне значення у процесах взаємодії культур набуває зміна станів, якостей, сфер діяльності, цінностей тієї чи іншої культури, породження нових форм культурної активності, духовних орієнтирів і ознак способу життя людей під впливом зовнішніх імпульсів.

Практика міжнародних відносин виступає як особлива форма, що історично склалася, регулювання міжкультурних контактів різних країн між собою, в процесі яких можуть бути вироблені спеціальні органи і об'єднання, що здійснює більш цілеспрямовану і широку політику взаємодії різних країн, у тому числі у сфері власно культурної активності. Міжнародні відносини виступають не тільки формою міжкультурного діалогу, але містять низку чинників, за допомогою яких він здійснюється. Крім них, у практиці діалогу широко використовується система соціальних інститутів і складових всередині самих культур. Важливе значення у міжкультурному діалозі має його структура, тобто ті змістовні напрямки і конкретні форми взаємного обміну, через які він здійснюється.

Діалог здійснюється також по лінії субкультур і течій, що присутні у будь-якій розвинутій культурі. Це можуть бути соціально розшаровані групи населення, кожна з яких має не тільки своє ідеологічне

оформлення, але й різні ціннісні орієнтації [3]. Внаслідок тривалого спілкування між різними націями може виникнути також регіональний тип діалогу, який породжується спільністю культури певного регіону. Посилення міжкультурного діалогу етносів є характерною ознакою сучасної доби, але залежно від соціальних умов вона може проявлятися по-різному. В одних випадках він може стати джерелом загострення етнокультурних суперечностей, а в інших – яскравим проявом однієї з об'єктивних закономірностей зближення етнічних культур. Етнічний рівень діалогу здійснюється між локальними етносами, культурно-господарськими, історико-етнографічними, етноконфесійними та іншими спільнотами. Національний рівень міжкультурного діалогу є значно складнішим, ніж етнічний, тому що охоплює не тільки ціннісний, а й політико-правовий, соціоекономічний та ідеологічний аспекти [4].

Підставою виокремлення цього є твердження, що найвищою формою етнічної спільності є нація; головне, що відрізняє націю від етнічної спільноти, – це не тільки рівень соціально-економічного розвитку, але й її внутрішня структура заснована на соціальному принципі. Для нації характерні велика внутрішня консолідація і високий рівень національної самосвідомості. Національна єдність виникає як на моноетнічній, так і на поліетнічній основі через спільну господарську діяльність і державно-політичну регуляцію. Це доповнюється і створенням відповідної культури – ідеології, норм, звичаїв тощо. Розглядаючи роль запозичення в процесі розвитку культури, відзначимо, що дана процедура може реалізуватися як всередині певної культури, забезпечуючи поширення зразків культури серед даного народу, так і у ході між культурного діалогу різних суспільств.

Роль запозичення в розвитку тієї або іншої культури вагома. Якщо мова йде про внутрішньо-культурний розвиток, то поширення нових зразків культури, властивому одному прошарку суспільства, на інші соціальні групи завжди було, є й буде досить важливим фактором розвитку культури соціуму. Кожна культура в умовах культурного діалогу відбирає в іншій культурі саме ті елементи, зразки, які сприяють рішення її власних назрілих проблем. Вибірково запозичають лише те, у чому є необхідність, тобто найбільш прийнятні для даної культури варіанти відповідей на виклики власної історії. І чим багатше різноманіття культур, тим більше варіантів відповідей на найрізноманітніші виклики людської історії є в арсеналі людства. Множинність ідей, уявлень, норм, способів діяльності, культурних пропозицій можуть бути використані для розвитку тієї або іншої соціокультурної системи. Разом з тим, не можна й абсолютизувати принцип диференціації, внутрішнього різноманіття, воно не повинно зайти настільки далеко, щоб ставити під погрозу збереження цілісності системи. Існують основні соціокультурні тенденції, які йдуть із глибини історії, взаємодіючи, збагачують один одного, але разом з тим зберігають свою цілісність і самобутність. Позначені цими поняттями динамічні процеси сприяють формуванню єдиної світової спільності, у той же час вони супроводжуються іншими, протилежними їм процесами, спрямованими на визначення культурної

ідентичності, підкреслення унікальності культур, установлення культурної автономії. Вирішальне значення в процесах взаємодії культур набуває зміна станів, якостей, сфер діяльності, цінностей тієї чи іншої культури, породження нових форм культурної активності, духовних орієнтирів і ознак способу життя людей під впливом зовнішніх чинників. Тому, не менш важливим чинником міжкультурного діалогу є уникнення стереотипного сприйняття себе та інших, небажання змінюватись і подвійні стандарти у ставленні до себе та інших. В умовах розвитку сучасного суспільства, де нерідко трапляються непорозуміння чи навіть конфлікти на підґрунті культурних непорозумінь, все більшого значення приділяють становленню та підтримці діалогу культур, а саме цілісності та взаємозв'язкам, відкритості й прозорості, толерантності у сприйнятті інших культур та народів. На сьогоднішній день вже існує стала сформована картина культурного життя людства, яка складалася у результаті функціонування та взаємодії культур як соціальних явищ, у процесі соціального відбору, збереження своєї унікальності, цілісності, а також як результат саморозвитку культури, так і в ході міжкультурного діалогу, запозичень та взаємопроникнення.

Завдяки зміцненню міжкультурного діалогу, міжкультурних зв'язків, взаємодії, різні народи одержують широкий доступ до цього арсеналу й черпають із нього потрібні й прийнятні для себе соціокультурні нововведення. У процесі культурної взаємодії відбувається сполучення двох культур, взаємний обмін цінностями. Цей варіант запозичення переважно виникає в тих ситуаціях, коли представники тієї або іншої культури виявляються змушеними включатися в іншу культуру. Все це породило різноманіття культур, що саме по собі є важливим чинником життя сучасної людини. Коли ми говоримо про культуру, то звертаємо увагу насамперед на різноманіття конкретних варіантів культур.

У сучасному світі взаємозалежності толерантність стає умовою виживання людства. Однак, необхідно розповсюджувати та поглиблювати діалог культур в умовах миру, толерантності та демократії з метою подолання наростаючої міжетнічної, національної та релігійної нетерпимості. Тому, не менш важливим чинником міжкультурного діалогу є уникнення культурної зарозумілості, зневаги до інших культур, стереотипне сприйняття себе та інших, небажання змінюватись і подвійні стандарти у ставленні до себе та інших. Весь комплекс зазначених чинників є актуальним виходячи з цілісної світоглядної позиції, яка поєднується з раціональною самокритичністю. Все це робить невідворотною побудову національної філософії, яка єдина може виступати надійним теоретико-методологічним підґрунтям для виховання спроможності людини до активного міжкультурного діалогу.

Список використаних джерел

1. Василенко І.А. Диалог цивилизаций: социокультурные проблемы политического партнерства. – М.: Эдиториал, 1999. – 272 с.
2. Кирьякова А. В. Аксеологический подход к формированию этнической толерантности студентов / А. Кирьякова, О. Юдина // Вестник ОГУ. – 2005. – №12. – С.31.

3. Межуєв В. Диалог як спосіб міжкультурного спілкування в сучасному світі / В. Межуєв // Філософська думка. – 2011. – №4. – С.96–97.

4. Мосиенко Л. В. Генезис педагогического знания о диалоге / Л. В. Мосиенко // Вестник ОГУ. – 2009. – №11(105). – С.157.

5. Скубашевська Т. Проблема толерантності у зрізі міжнародного діалогу // Практична філософія. – К., 2004. – №4. – С.108–113.

6. Яковец Ю.В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций / Международный институт П. Сорокина – Н. Кондратьева. – М.: ЗАО “Изд-во “Экономика”, 2001. – 346 с.

References

1. Vasylenko I.A. Dialog civilizacij: sociokulturne problemy politicheskogo partnerstva. – М.: Editorial, 1999. – 272 s.

2. Kirjakova A. V. Akseologicheskij podhod k formirovaniju etnicheskij tolerantnosti studentov / A. Kirjakova, O. Judina // Vestnik OGU. – 2005. – №12. – С.31.

3. Mezhujev V. Dialog jak sposib mizhkulturnogo spilkuvannja v suchasnomu sviti / V. Mezhujev // Filosofska dumka. – 2011. – №4. – С.96–97.

4. Mosienko L. V. Genezis pedagogicheskogo znaniya o dialoge / L. V. Mosienko // Vestnik OGU. – 2009. – №11(105). – С.157.

5. Skubashevska T. Problema tolerantnosti u zrizi mizhnarodnogo dialogu // Praktychna filosofija. – К., 2004. – №4. – С.108–113.

6. Jakovec Ju. V. Globalizacija i vzaemodjeystvie civilizacij / Mezhdunarodnyj institut P. Sorokina – N. Kondratjeva. – М.: ЗАО “Изд-во “Экономика”, 2001. – 346 s.

Hanas U., PhD, Associate Professor of Philosophy, State University “Uzhhorod National University” (Ukraine, Uzhgorod), uliana_hanas@ukr.net

Sociocultural aspects of interethnic partnership and dialogue

The process of intercultural communication as a whole relationships in the perception of other cultures has been investigated. There has been established urgency of intercultural dialogue as a result of the application of communication innovations. It was found meaningful lines and forms of mutual exchange of sociocultural dialogue and communication processes. The role of cultural borrowings as enrichment of national value system has been considered as well as was examined the interaction of cultures as a manifestation of the new forms of spiritual guidance by external pulses.

Keywords: culture, communication, dialogue, interaction, processes, sociocultural, problems, axiological approach, partnership.

Ханас У., кандидат философских наук, доцент кафедры философии, ГВУЗ “Ужгородский национальный университет” (Украина, Ужгород), uliana_hanas@ukr.net

Социокультурные аспекты межэтнического партнерства и диалога

Исследован процесс межкультурной коммуникации как целостность взаимосвязей в восприятии культур других народов. Обоснована актуальность развития межкультурного диалога в результате применения коммуникативных новшеств. Выявлено содержательные направления и формы взаимного социокультурного обмена в диалогово-коммуникативных процессах. Изучена роль процессов заимствования культурных образцов как взаимообогащение народа новой ценностной системой. Проанализировано взаимодействие культур как проявление новых форм духовных ориентиров под влиянием внешних импульсов.

Ключевые слова: культура, коммуникация, диалог, взаимодействие, процессы, социокультурный, проблематика, аксиологический подход, партнерство.

* * *

УДК 141.7:316.42

Зінченко В. В.,

доктор філософських наук, професор Інституту суспільства Київського університету ім. Б. Грінченка; головний науковий співробітник Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України (Україна, Київ), mykhai@ukr.net

СТРАТЕГІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ІНТЕГРАЦІЇ ПАРАДИГМ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ І ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена фундаментальним проблемам і ціннісним стратегіям освіти. Розглядається вплив тенденцій глобалізації на процеси в суспільствах в умовах трансформації транзитивних систем. Обґрунтовується необхідність плюралізму парадигм при розробці нових підходів до предмету філософії освіти.

Ключові слова: модернізація, глобалізація, філософія освіти, цінності, соціальний розвиток, педагогічна парадигма.

Активне виділення проблем освіти в якості спеціального предмета філософських досліджень у нашій країні відбувається ще з початку 1990-х років, що пов'язано як зі спробами реформування системи освіти в умовах “перебудови” процесів, так і з актуалізацією проблем освіти, характерною для соціальної теорії і практики розвинених країн Європи та Північної Америки. До цього, приблизно з 1960-х років, інтерес до проблем освіти в більшій мірі виявляла соціологія, переважно на рівні емпіричних досліджень. Крім цього, як у масовій свідомості, так і у частини наукового співтовариства склалася міцна установка на педагогіку як провідну і практично єдину науку, предметом якої є освіта. Ця установка до останнього часу визначає позицію ряду представників педагогічної науки, яку можна визначити як прагнення до чіткого, “адміністративного” поділу сфер дослідження між педагогікою і філософією. У той же час простежується явна криза в сфері теоретичної педагогіки як результат: а) краху авторитарної радянської педагогіки, заснованої на ідеї формування і (або) розвитку педагогічними засобами особистості з заданими параметрами поза обліком соціокультурних реалій; б) автаркії, “самодостатності” вітчизняної педагогічної науки. Зростаючий інтерес теоретичної педагогіки до філософським дослідженням освіти обумовлений не тільки внутрішньою логікою розвитку педагогічного знання, але втратою ціннісних та предметних орієнтирів традиційного педагогічного теоретизування.

Процес інституціалізації філософії освіти в Україні збігається з періодом предметного самовизначення вітчизняної соціальної філософії. Відмова від історичного матеріалізму як загальносоціологічної теорії поставив вітчизняну соціальну філософію, також як і соціологію, перед проблемою визначення власного теоретико-методологічного статусу і вибору парадигмальних засновків дослідницької діяльності. Говорячи про сучасний стан соціальної філософії, ми маємо справу не з визначеною наукою чи сферою діяльності, а з більш-менш визначеною сукупністю понять, яка змінює свою позицію у філософії і культурі, що утворює по суті нову стилістику в філософському осмисленні соціального буття. Такий стан притаманний не лише для вітчизняної, але й західної соціальної філософії, більше того, з одного боку, комплекс соціально-філософських проблем, крім відносно

Popovych V. M. The social doctrine of Christianity: a comparative analysis of different confessions.....	237
Sokolovsky O. L. Biblical foundations of the theory of international routes person of the Holy Spirit.....	241
Khakhalin A. A. Confessional discourse pilgrim.....	246
Popovych Y. M. Pilgrimage vs religious tourism.....	250
Vorona V. A. Ethical and philosophical principles of overcoming of speciesism in the European culture.....	254
Derzhko I. Z. National consciousness and culture in shaping political relations of modern society.....	260
Bogdanovsky I. V. The Ukrainian native faith: revival of spiritual traditions and new paganism.....	263
Konnov A. F. The measure of things in art: about criteria for judgment of taste.....	267
Syusel Yu. V. A single and general in the context of ethnic consumption (philosophical and anthropological analysis).....	271
Hanas U. Sociocultural aspects of interethnic partnership and dialogue.....	275
Zinchenko V. V. The strategy of the educational process in the integration of global development paradigms and humanization of society: philosophical foundations of social philosophy of education.....	278
Terepishchyi S. O. National state and educational reforms in the context of globalization challenges.....	283
Yakymchuk O. I. Features psychology "education space" totalitarian society.....	288
Yakovleva O. V. Transit to multilingualism as a trend of higher education in Ukraine.....	293
Vasilenko O. M. The influence of personality organization of students on mastering their foreign language.....	297

POLITICAL SCIENCES

Klimonchuk V. I. The analysis of the political discourse in the present-day domestic political science.....	302
Zagurska-Antoniuk V. F. The problem of gender quality in the sociological and political field in the conditions of world crisis.....	306
Oleshchuk P. M. The influence of social networks on protest political mobilization.....	311
Ragimzade V. G. Freedom of speech is an important value as a civilized society.....	314
Rohovyyk O. D. Theoretical aspects of "power of the state" determination in international relations.....	317
Hanstantinov V. O. Loyalty as a condition of consensual culture of communication.....	324
Chekanov V. Y. The shaping of scientific discourse of international relations' politology.....	328
Shelemba M. M. Investigation of the influence of regional and socio-cultural measurement on the formation of electoral space of Ukraine.....	331
Prokopenko O. A. Ethnic identity of Ukrainians: the nature, content and principles of self-reproduction.....	336
Denysiuk S. G., Kornienko V. A. "The terrorist separatism" in modern Ukraine: an attempt to theoretical and applied analysis.....	342
Ostapyyk V. I. USA and Ukraine – EU partnership.....	346
Yarmolenko M. I. Political Rusynism in constructing artificial identity of Transcarpathia.....	348
Barshchevskyi E. I. Preserving foreign policy interests of Ukraine in the subregion of Southeast Asia: contemporary issues and prospects.....	353
Voytenko Y. M. Parliamentary immunity as a political institution: national and international practice.....	357
Kavilin A. A. Dynamics of political participation of young people in the independent Ukraine.....	361
Krasnoseletskiy D. P. Corruption as factor of folk dissatisfaction of modern Ukraine.....	364
Redka S. I. Elections in the councils of Kharkiv in the formation of a totalitarian regime.....	368
Vasylichuk E. O. Theoretical approaches to the study of Russian extremism.....	372
Przybyszewska K. Large families and incomplete customers as a social aid.....	377
Samedov E. Politics terror of Armenia.....	380
Bagirov Sh. Elite and democracy in modern society.....	386
Gadzhalyev E. B. Content and features political modernization.....	388
Antokhiv-Skolozdra O. M. Features of becoming of relations of Canada with European Concordes.....	393
Gaitan V. V. Political ecumenism as a factor in the transformation of the former Soviet Union.....	397
Godlevskiy M. S. Nuclear weapon in the context of US foreign policy under the Obama administration.....	401
Zeidel M. I. System of personal relations in power on post-soviet space.....	405
Kozlitsin V. D. The Republic of Serbia's integration into the European Union in the 2010–2014.....	409
Mikheichenko M. A. Common in formation policy political debate in EU – countries.....	418
Nashchochyn O. M. Concept Eurointegral V Republic under President Francois Mitterrand on CEE countries (1989–1995).....	422
Pechiborsch V. Y. The phenomenon of the ideology of "spiritual defense" of Switzerland and its importance for the preservation of the sovereignty of the country before and at the beginning of the Second World War.....	427

SCIENTIFIC LIFE

Masayev M. V. New approaches are to the problem of global civil society and "network revolutions" in the context of understanding of questions of ноосферології and conceptions of парадигмальних characters and symbols of epochs and civilizations. Review on a monograph: Buryak V. V. Global civil society and network revolutions / of Victor Buryak. it is Simferopol: ДІАІПІ, 2011. – 150 p.....	432
--	-----

Хвойницкая Х. М. Специфика юснатуралистических идей Дж. Локка и С. Пуфендорфа.....	230
Ключко Н. А. Противоречия религиозного мировосприятия.....	234
Попович В. М. Социальное учение христианства: сравнительный анализ разных конфессий.....	237
Соколовский О. Л. Библейные основы учения Международного пути об особе Святого Духа.....	241
Хахалин А. А. Исповедальный дискурс паломника.....	246
Попович Я. М. Паломничество vs религиозный туризм.....	250
Ворона В. А. Этико–философские основы преодоления спесицизма в европейской культуре.....	254
Держко И. З. Национальное сознание и культура в формировании общественно–политических отношений современного общества.....	260
Богдановский И. В. Украинское родноверие: возрождение духовных традиций и новое язычество.....	263
Коннов А. Ф. Мера вещей в искусстве: о критериях суждения вкуса.....	267
Сюсель Ю. В. Единичное и общее в контексте этнического потребления (философско-антропологический анализ).....	271
Ханас У. Социокультурные аспекты межэтнического партнерства и диалога.....	275
Зинченко В. В. Стратегии образовательного процесса в интеграции парадигм глобального развития и гуманитаризации общества: мировоззренческие основы социальной философии образования.....	278
Терепищий С. А. Национальное государство и образовательные реформы в контексте глобализационных вызовов.....	283
Якимчук О. І. Особенности психологии "пространства образования" тоталитарного общества.....	288
Яковлева Е. В. Переход к многоязычию как тенденция развития высшего образования Украины.....	293
Василенко О. М. Влияние организованности личности студентов на усвоение ими иностранного языка.....	297

ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ

Климончук В. И. Дискурс политических свобод в современной отечественной политической науке.....	302
Загурская-Антонюк В. Ф. Гендерное равенство в социологично-политическом измерении в условиях мирового кризиса.....	306
Олещук П. Н. Влияние социальных сетей на протестную политическую мобилизацию.....	311
Рагимзаде В. Г. Свобода слова как важная ценность цивилизованного общества.....	314
Роговик А. Д. Теоретические аспекты определения силы государств в международных отношениях.....	317
Ханстантинов В. А. Лояльность как условие консенсуальной коммуникативной культуры.....	324
Чеканов В. Ю. Формирование научного дискурса политологии международных отношений.....	328
Шелемба М. М. Исследование влияния регионального и социокультурного измерения на формирование электорального пространства Украины.....	331
Прокопенко О. А. Этническая идентичность украинцев: сущность, содержание и принципы самовоспроизведения.....	336
Денисюк С. Г., Корниенко В. А. "Террористический сепаратизм" в современной Украине: попытка теоретико–прикладного анализа.....	342
Остапьяк В. И. США и партнерство Украины с ЕС.....	346
Ярмоленко М. І. Политическое русинство в конструировании искусственной идентичности Закарпатья.....	348
Барщевский Е. И. Внешнеполитические интересы Украины в субрегионе Юго–Восточной Азии: проблемы и перспективы.....	353
Войтенко Ю. Н. Депутатский иммунитет как политический институт: отечественный и мировой опыт.....	357
Кавилин А. А. Динамика политического участия молодежи в независимой Украине.....	361
Красноселецкий Д. П. Коррупция как фактор народного недовольства современной Украины.....	364
Редька С. И. Выборы в советы Харьковщины в условиях формирования тоталитарного режима.....	368
Васильчук Е. О. Теоретические подходы к изучению русского экстремизма.....	372
Пжибишевская К. Многодетные и неполные семьи как клиенты социальной помощи.....	377
Самедов Э. Политика террора Армении.....	380
Багиров Ш. Элита и демократия в современном обществе.....	386
Гаджалиев Э. Б. Содержание и особенности политической модернизации.....	388
Антохив–Сколосдра О. М. Особенности становления отношений Канады с Европейскими Содружествами.....	393
Гайтан В. В. Политический экуменизм как фактор трансформации постсоветского пространства.....	397
Годлевский М. С. Ядерное оружие в контексте внешней политики США при администрации Барака Обамы.....	401
Зайдель М. И. Система личных связей во власти на постсоветском пространстве.....	405
Козлитин В. Д. Республика Сербия на пути интеграции в Европейский Союз в 2010–2014 гг.....	409
Михейченко М. А. Общая информационная политика: политическая дискуссия в странах–членах ЕС.....	418
Нащочин О. Н. Евроинтеграционные концепции V Республики периода президентства Ф. Миттерана для стран Центрально–Восточной Европы (1989–1995).....	422
Печиборщ В. Ю. Феномен идеологии "духовной обороны" Швейцарии и ее значение для сохранения суверенитета страны накануне и на начальном этапе Второй мировой войны.....	427

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Масаев М. В. Новые подходы к проблеме глобального гражданского общества и "сетевых революций" в контексте постижения вопросов ноосферологии и концепции парадигмальных образцов и символов эпох и цивилизаций. Рецензия на монографию : Буряк В. В. Глобальное гражданское общество и сетевые революции / Виктор Буряк. – Симферополь : ДИАПИ, 2011. – 150 с.....	432
---	-----

Наукове видання

Збірник наукових праць “Гілея: науковий вісник”
В и п у с к 93 (2)

Научное издание
Сборник научных работ “Гілея: научный вестник”
В ы п у с к 93 (2)

Scientific edition
Collection of scientific papers “Gileya: scientific herald”
93 (2) e d i t i o n

СПІВЗАСНОВНИКИ:
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
ВГО Українська академія наук

Шеф–редактор – *В. П. Андрущенко*
Головний редактор – *В. М. Вашкевич*
Відповідальний секретар – *В. Б. Халамендик*

Підписано до друку **30. 01. 2015 р.**
Формат 60х90 1/16. Друк офсетний. Ум. друк. арк. – 47,12. Наклад 300 прим. Зам. №

Видавництво: ПП “Видавництво “Гілея”
04070, м. Київ, вул. Почайнинська, 62
Друк: ПП “ОЛДІ-ПЛЮС”
73033, м. Херсон, а/с 15 email oldi-ks@i.ua
Свідоцтво про реєстрацію ХС № 2 від 16.08.2000р.

Ціна договірна